

سوالات درس سوم جامعه شناسی (۳)

۱- جامعه شناسان برای شناختن نظم اجتماعی از چه روشی استفاده می کنند؟ جامعه شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس «آشنایی

زدایی» می کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می کنند و در کنار بی نظمی، نظم را می شناسند.

۲- نظم به چه معنا است؟ نظم یعنی فرار گرفتن هر پدیده در جای خود.

۳- نظم اجتماعی چگونه برقرار می شود؟ نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می شود که ما انسانها برای با هم زندگی کردن پذیرفته ایم. جای پدیده

ها را همین قواعد تعیین می کنند.

۴- نظم اجتماعی (قواعد اجتماعی) چه پیامد و فوایدی به دنبال دارد؟ نظم اجتماعی پیش بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها را امکان پذیر می

نماید؛ باعث می شود که شما بدانید، می توانید چه توقعات و انتظاراتی از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران باز ندارند به

عبارت دیگر (ارتباط ما با یکدیگر را امکانپذیر می سازند و سامان می دهند، کنشهای ما را برای یکدیگر قابل پیش بینی می کنند و امکان مشارکت ما در

زندگی اجتماعی را فراهم می آورند)

۵- قواعد اقتصادی - سیاسی - خانوادگی در یک جامعه چگونه با هم مرتبط و هماهنگ هستند؟ جامعه شناسان برای پاسخ به این پرسشها، از

«ساختار اجتماعی» سخن می گویند.

۶- منظور از ساختار اجتماعی چیست؟ ارتباط میان پدیده های اجتماعی ساختار اجتماعی نامیده می شود. ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده های اجتماعی مختلف است.

۷- با ذکر مثال توضیح دهید منظور از پویایی نظام اجتماعی چیست؟ منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخشهای مختلف آن بر یکدیگر اثر می گذارند و از یکدیگر اثر می پذیرند. نظام اجتماعی هم می تواند در خود تغییراتی به وجود آورد، و هم می تواند در محیط خود تغییراتی ایجاد کند. برداشت روزافزون از منابع تجدید نا پذیر، از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می کند. رشد جمعیت نیز از جمله تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می کند.

۸- منظور از هم تغییری پدیده ها چیست؟ گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را «هم تغییر» می گویند.

۹- چرا عده ای از جامعه شناسان علاقه مند شدند تا نظم جامعه را همانند نظم میان اعضای بدن یا اجزاء یک ماشین بدانند؟ به سبب موفقیت های دانشمندان علوم طبیعی، در شناخت قواعد حاکم بر بدن، پیشگیری از بیماریها و درمان آنها.

۱۰- کدام دسته از جامعه شناسان نظم جامعه را همانند نظم میان اعضای بدن یا اجزای یک ماشین می دانند؟ جامعه شناسان پوزیتیویستی که علوم طبیعی را الگوی خود میدانند و روشهای علوم طبیعی را به کار می گیرند.

۱۱- کدام دسته از جامعه شناسان علوم طبیعی را الگوی خود می دانند و روش های علوم طبیعی را در مطالعات خود استفاده می کنند؟ جامعه شناسان پوزیتیویستی

۱۲- جامعه شناسان پوزیتیویست برای شناخت و کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی چه اعتقادی داشتند؟ همان طور که فرمولهای فیزیک می توانند نظم میان اجزای یک خودرو را نشان دهند، جامعه شناسی نیز باید بتواند به فرمول هایی برای توضیح نظم اجتماعی دست پیدا کند و همان گونه که علوم طبیعی شناخت و کنترل طبیعت را برای ما ممکن ساخته است، جامعه شناسی نیز باید شناخت و کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی را ممکن سازد.

۱۳- در چه صورتی ما قادر به تغییر بنیادین در جامعه نبوده و فقط به تطبیق و سازگاری با آن اکتفا می کنیم؟ اگر جامعه را هم چون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، یعنی آنرا واقعییتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می شود، در آنصورت ما فقط می توانیم از دانش های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم. نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما خواهد بود و فقط باید خود را با آن تطبیق دهیم و سازگار کنیم.

۱۴- در چه صورتی جایگاه انسان به پیچ و مهره های نظم اجتماعی تقلیل می یابد؟ یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسانها را به پیچ و مهره های نظم اجتماعی تقلیل می دهد؛ در حالی که جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش های انسان هاست و بود و نبود آن وابسته به انسان است

۱۵- کدام رویکرد در جامعه شناسی به جای اینکه انسان را بر جامعه مسلط کند او را مغلوب جامعه می سازد؟ جامعه شناسان پوزیتیویست

۱۶- دیدگاه جامعه شناسان پوزیتیویست در باره انسان و جامعه بیان کنید؟

- در دیدگاه پوزیتیویست ها، انسان صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می شود. در حالی که انسانها با موجودات طبیعی، تفاوت های بنیادی دارند.

- جامعه شناسان پوزیتیویست، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می دانستند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می دیدند. از نظر آنها برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته ترند.

۱۷- دیدگاه پوزیتیویست ها در باره مسیر پیشرفت جوامع بیان کنید؟ آنها گمان می کردند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می شوند. در حالی که واقعیت این است که انسانها می توانند جوامع و تاریخ های گوناگونی را پدید آورند.